

Høringssvar til EU-specialudvalget for konkurrenceevne,
vækst og forbrugerspørgsmål

Att.:

Aske Hegelund askmyr@em.dk

Anja Gade Andersen angaan@em.dk

Laura Nyhuus Svaneklink lns@kfst.dk

Lisa Bruun lib@kfst.dk

Vedrørende forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om offentlige kontrakter og koncessioner, COM(2026) 590 final

Foreningen af Rådgivende Ingeniører, FRI, takker for muligheden for at afgive bemærkninger til Kommissionens forslag til en ny forordning om offentlige kontrakter og koncessioner.

Forslaget indebærer en grundlæggende ændring af den EU-retlige reguleringsform på udbudsområdet. De tre gældende direktiver – udbudsdirektivet 2014/24/EU, forsyningsvirksomhedsdirektivet 2014/25/EU og koncessionsdirektivet 2014/23/EU – foreslås ophævet og samlet i én forordning om offentlige kontrakter og koncessioner. Som forordning vil regelsættet være bindende i alle enkeltheder og gælde umiddelbart i medlemsstaterne uden gennemførelse i en national lov. Dette bør give leverandørerne mere ensartede vilkår på tværs af landgrænserne i forhold til i dag.

FRI støtter overordnet ambitionen om at samle og forenkle EU's udbudsregler samt styrke kvalitet, innovation, digitalisering og adgangen til offentlige kontrakter for små og mellemstore virksomheder.

FRI finder samtidig, at forslaget på en række områder bør styrkes, hvis det skal sikre innovation, konkurrenceevne og langsigtet værdiskabelse ved indkøb af videnintensive ydelser som fx ingeniørrådgivning.

Herefter følger FRI's bemærkninger til følgende emner i forslaget:

1. Proportionale egnetheds- og udvælgelseskrav
2. Bevar mulighed for prækvalifikation
3. Ny innovationsprocedure og dynamiske indkøbssystemer
4. Kvalitet skal vægte mindst 70 procent ved rådgiverydelser
5. Obligatorisk to-kuverts-system
6. Rammeaftalers varighed og relevante referencer
7. Unormalt lave tilbud
8. Intellectuelle ejendomsrettigheder og rådgiverens knowhow
9. Funktionskrav og innovation
10. Dialog og forhandling
11. Mulighed for at supplere og præcisere tilbud

12. Digitalisering og automatisk datafangst
13. Proportionalitet og mindre indkøb
14. Sociale krav skal være relevante for kontraktens genstand
15. Underleverandører og legitime organiseringsformer
16. Resiliens og sikkerhed som kvalitetsdimension
17. Klageadgang og effektiv retsbeskyttelse

1. Proportionale egnetheds- og udvælgelseskrav

FRI støtter forslagets artikel 27, hvorefter krav til egnethed og udvælgelse skal være nødvendige og proportionale i forhold til kontraktens kompleksitet og risici.

Det er særdeles positivt, at forslaget begrænser uforholdsmæssige krav til omsætning fra tidligere offentlige kontrakter, og at det ikke viderefører faste grænser på tre eller fem år for, hvor gamle referencer må være.

Ved komplekse rådgiverydelser kan fagligt relevante erfaringer ligge længere tilbage i tid uden at have mistet deres relevans. Det samme hensyn gør sig gældende ved mindre og mere almindelige opgaver. Hvis en rådgivervirksomhed i en længere periode er afskåret fra en del af sit naturlige marked – eksempelvis som følge af Københavns Kommunes TRUST-samarbejde – kan virksomheden miste muligheden for at opretholde nyere referencer inden for projektering af institutioner og lignende, selv om den fortsat har de nødvendige faglige kompetencer.

FRI anbefaler derfor, at artikel 27 fastholdes, og at der ikke under forhandlingerne genindføres faste aldersgrænser for referencer. Bestemmelsen vil styrke adgangen for SMV'er, nyere virksomheder og konsortier uden at svække ordregivers mulighed for at kontrollere den nødvendige faglige kapacitet.

FRI anbefaler derfor desuden, at der udarbejdes praktisk vejledning om proportional anvendelse af krav til blandt andet omsætning, referencer, organisation, forsikring og teknisk kapacitet, fx som den hollandske model med en proportionalitetsguide (Proportionality Guide – English translation of the Dutch Gids Proportionaliteit, Instituut voor Bouwrecht (IBR), 2022).

2. Bevar mulighed for prækvalifikation

FRI er stærkt imod, at offentligt udbud (open procedure) efter forslagets artikel 34 gøres til den generelle udbudsprocedure, uden at den nuværende mulighed "begrænset udbud" med prækvalifikation videreføres som en selvstændig udbudsform.

For rådgiverydelser vil dette efter FRI's opfattelse ikke indebære en forenkling, men tværtimod kunne medføre væsentligt højere og uforholdsmæssige transaktionsomkostninger.

Ved offentlige udbud (open procedure), hvor alle interesserede økonomiske aktører kan afgive tilbud, vil den enkelte rådgivervirksomhed skulle investere i udarbejdelsen af et fuldt og ofte ressourcekrævende tilbud uden på forhånd at kende antallet af konkurrerende tilbudsgivere og dermed uden et rimeligt grundlag for at vurdere sandsynligheden for at opnå kontrakten. Hvorimod et kendt og begrænset antal konkurrenter øger tilbudsgivernes incitament til at investere i tilbud af høj kvalitet og gør det mere attraktivt for små og mellemstore rådgivervirksomheder at deltage.

Offentlige udbud er særligt uhensigtsmæssige ved komplekse og videnintensive rådgiverydelser, hvor et tilbud kan kræve betydelige ressourcer til blandt andet løsningsbeskrivelse, metode, organisation, bemanning og nøglepersoner.

Problemet bliver yderligere forstærket, når offentlige udbud kombineres med mulighed for forhandling. For hvis ordregiver samtidig kan forbeholde sig retten til at tildele kontrakten på grundlag af de indledende tilbud uden at gennemføre den annoncerede forhandling, er alle virksomheder nødt til allerede i første runde at udarbejde et fuldt konkurrencedygtigt og kontraktegnet tilbud.

Et ukendt og potentielt stort antal virksomheder kan dermed afholde betydelige tilbudsomkostninger, selv om kun én virksomhed kan få kontrakten.

Efter FRI's opfattelse står dette ikke i rimeligt forhold til forslagets formål om forenkling og reduktion af administrative byrder, og det er svært at forstå, hvis udbyderne finder dette forslag attraktivt, da det også for dem vil medføre et voldsomt forøget ressourceforbrug ved indkøb.

FRI anbefaler derfor, at forordningen fortsat giver ordregiver mulighed for at anvende en tofaset procedure svarende til den nuværende begrænset udbud.

Muligheden for prækvalifikation bør i denne sammenhæng ikke anses som unødigt bureaukrati, men som et proportionalitetsværktøj, der begrænser de samlede transaktionsomkostninger for både virksomheder og ordregivere.

3. Ny innovationsprocedure og dynamiske indkøbssystemer

FRI støtter principielt ambitionen om at fremme innovation i offentlige indkøb, men finder, at den nye innovationsprocedure i forslaget forekommer utilstrækkeligt afklaret med hensyn til anvendelsesområde, proces og de økonomiske konsekvenser for deltagende virksomheder.

Det er væsentligt, at proceduren udformes, så den giver reel mulighed for udvikling og dialog uden at påføre tilbudsgiverne uforholdsmæssige udviklings-

og tilbudsomkostninger, og således at rammerne for blandt andet deltagelse, vederlag, immaterielle rettigheder og efterfølgende indkøb er klare og forudsigelige.

FRI understreger samtidig, at dynamiske indkøbssystemer ikke kan erstatte begrænset udbud med prækvalifikation ved indkøb af komplekse og videnintensive rådgiverydelser.

Dynamiske indkøbssystemer er navnlig egnede til almindeligt anvendte og mere standardiserede indkøb. Ved rådgiverydelser kan et system, hvor alle kvalificerede virksomheder som udgangspunkt får adgang til efterfølgende "miniudbud", derimod føre til et stort og uoverskueligt antal tilbudsgivere og dermed betydelige transaktionsomkostninger for både virksomheder og ordregiver.

Dynamiske indkøbssystemer bør kun anvendes til fx arkitekt- og ingeniørydelser, når der er tale om standardopgaver, og under forudsætning af, at systemerne i givet fald opdeles hensigtsmæssigt i kategorier, så transaktionsomkostningerne ikke kommer ud af proportion med det konkrete indkøb.

FRI anbefaler derfor, at den nye innovationsprocedure og dynamiske indkøbssystemer betragtes som supplerende værktøjer til bestemte indkøbssituationer og ikke som alternativer til en selvstændig tofaset procedure med prækvalifikation.

Ved komplekse rådgiverydelser bør ordregiver fortsat kunne udvælge et på forhånd fastlagt og begrænset antal kvalificerede virksomheder, som inviteres til at udarbejde fuldt tilbud. Det vil sikre proportionalitet, begrænse transaktionsomkostningerne og samtidig give virksomhederne et rimeligt incitament til at investere i tilbud af høj faglig kvalitet.

4. Kvalitet skal vægte mindst 70 procent ved rådgiverydelser

FRI støtter, at artikel 98 indfører bedste forhold mellem pris og kvalitet som det centrale tildelingsprincip, og at kvalitet som udgangspunkt skal udgøre mindst 30 procent og mindst 50 procent ved arbejdskraftintensive kontrakter.

For rådgivende ingeniørydelser er en kvalitetsvægt på 50 procent imidlertid ikke tilstrækkelig. Rådgiverens medarbejdere, metode og løsningsforslag har afgørende betydning for projektets samlede anlægs- og driftsøkonomi, bæredygtighed, sikkerhed, robusthed og levetid. Rådgiverhonoraret udgør normalt kun en mindre del af projektets samlede økonomi, men rådgivningen har stor indflydelse på det endelige resultat.

FRI anbefaler derfor, at artikel 98, stk. 4, ændres, så kvalitet ved arbejdskraft- og videnintensive tjenesteydelser, herunder rådgivende ingeniørydelser, skal

vægte **mindst 70 procent**, mens pris og omkostninger højst kan vægte 30 procent.

Irland anvender ved en række rådgiverudbud, særligt inden for bygge- og anlægssektoren, en model, hvor kvalitet vægtes markant højere end pris, og hvor pris i praksis ofte er begrænset til 20 % af den samlede evaluering. Erfaringerne herfra viser, at offentlige ordregivere fortsat opnår effektiv konkurrence samtidig med, at faglig kvalitet, innovation og langsigtet værdi sikres.

Livscyklusomkostninger efter artikel 99 er efter deres karakter et omkostningselement. De bør derfor indgå i pris- og omkostningsdelen og ikke kunne medregnes som en del af den foreskrevne minimumsvægt for kvalitet. Hvorimod cirkulært byggeri – genbrug, genanvendelse af materialer - er et kvalitetskriterium.

5. Obligatorisk to-kuvertsystem

FRI anbefaler, at artikel 98 suppleres med krav om et to-kuvertsystem ved indkøb af intellektuelle tjenesteydelser. For procent vægtning imellem pris og kvalitet er uden værdi, hvis kvaliteten får samme score – hvilket sker...

Ved to-kuvertsystemet vurderes kvalitet og pris separat. Det tekniske tilbud og det økonomiske tilbud skal indleveres særskilt - fysisk eller elektronisk. Ordregiveren skal færdiggøre, dokumentere og låse den kvalitative vurdering, før pristilbuddet åbnes.

Formålet er at sikre, at kendskab til tilbudsprisen ikke påvirker den faglige vurdering. To-kuvertsystemet vil dermed understøtte en reel og gennemsigtig kvalitetskonkurrence.

FRI anbefaler derfor, at krav om 2-kuvertsystem indsættes som et nyt artikel 98, stk. 4 a.

6. Rammeaftalers varighed og relevante referencer

FRI har som udgangspunkt ikke indvendinger mod forslaget art. 103 om at fastsætte en fælles maksimal varighed på fem år for rammeaftaler med flere leverandører. Det indebærer en ændring i forhold til de gældende regler, hvor udgangspunktet er maksimalt fire år efter udbudsdirektivet og otte år efter forsyningsvirksomhedsdirektivet. For rådgiverbranchen er det afgørende imidlertid ikke alene rammeaftalens varighed, men også hvilken betydning længerevarende rammeaftaler har for virksomhedernes adgang til markedet.

Når en virksomhed ikke er blandt leverandørerne på en længerevarende rammeaftale, kan virksomheden i hele rammeaftalens løbetid være afskåret fra at udføre opgaver på det pågældende område. Virksomheden kan derfor risikere

ikke længere at have tilstrækkeligt nye referencer, når området efter flere år konkurrenceudsættes på ny. Dette kan skabe en selvforstærkende markedslukning, hvor de virksomheder, der én gang er kommet ind på rammeaftalen, har lettere ved at kvalificere sig næste gang, mens andre gradvist mister muligheden for at dokumentere relevant erfaring.

FRI ser derfor en klar sammenhæng mellem reglerne om rammeaftalers varighed og forslagets positive ophævelse af de faste aldersgrænser for referencer, jf. pkt. 1, hvorfor bestemmelsen om udvidelse af rammeaftalernes periode forudsætter at frist for referencernes længde ophæves, som foreslået.

7. Unormalt lave tilbud

FRI støtter artikel 101, som styrker kontrollen med unormalt lave tilbud. Forslaget indebærer blandt andet, at ordregiveren skal undersøge væsentligt lavere priser, at tilbudsgiveren skal dokumentere tilbuddets økonomiske holdbarhed, og at utilstrækkelige forklaringer kan føre til afvisning.

Det er imidlertid vigtigt, at bestemmelsen bliver effektiv i praksis. Meget lave tilbud på rådgivningsydelser kan føre til utilstrækkelig bemanning, lavere kvalitet, efterfølgende krav om ekstrahonorar eller øgede omkostninger i det samlede projekt. Men der kan naturligvis også være en fornuftig begrundelse for det lave bud.

FRI anbefaler derfor:

- at ordregiveren får en egentlig pligt til at undersøge tilbud, der afviger væsentligt fra de øvrige tilbud eller fra et sagligt prisestimat,
- at vurderingen skal omfatte den tilbudte bemanning, timeforbrug, lønforhold og metode,
- at ordregiverens vurdering og begrundelse skal dokumenteres,
- og at Kommissionen bemyndiges til at udarbejde fælles objektive indikatorer for identifikation af unormalt lave tilbud.

8. Intellektuelle ejendomsrettigheder og rådgiverens knowhow

Artikel 63 regulerer den offentlige købers stillingtagen til intellektuelle ejendomsrettigheder knyttet til kontraktens leverancer. Bestemmelsen fastlægger imidlertid ikke tilstrækkeligt klart sondringen mellem på den ene side rådgiverens allerede eksisterende baggrundsviden, metoder, modeller, software og værktøjer og på den anden side de konkrete projektnes resultater, der udvikles under kontrakten.

Krav om fuldstændig overdragelse af intellektuelle ejendomsrettigheder kan forhindre genbrug og videreudvikling af viden, reducere virksomhedernes investeringer i innovation og afholde de bedst kvalificerede virksomheder fra at afgive tilbud.

FRI anbefaler derfor, at artikel 63 præciseres og styrkes, så:

1. baggrundsviden, generiske metoder, modeller, beregningsværktøjer, software og øvrige værktøjer altid forbliver hos leverandøren,
2. ordregiveren som udgangspunkt får en tilstrækkelig, projektrelateret brugsret til leverancerne,
3. krav om ejerskab eller eksklusive rettigheder kun kan stilles, når det konkret er nødvendigt og proportionalt,
4. en sådan rettighedsoverdragelse skal begrundes i udbudsmaterialet og honoreres særskilt,
5. rådgiveren fortsat skal kunne anvende sin underliggende knowhow og generelle erfaring i andre projekter.

Denne sontring er afgørende. Kunden skal kunne anvende resultatet til det konkrete projekt, men bør ikke kunne overtage rådgiverens underliggende beregningsværktøjer, metoder og grundlæggende knowhow. Brede IPR-overdragelser kan låse viden til enkelte projekter, reducere konkurrencen og føre til unødvendig genudvikling og højere omkostninger.

9. Funktionskrav og innovation

FRI støtter forslaget om, at de tekniske specifikationer som udgangspunkt skal formuleres som funktions- eller performancekrav.

Herved kan ordregiveren beskrive det behov, den funktion eller det resultat, der skal opnås, uden på forhånd at fastlåse den konkrete tekniske løsning. Det giver tilbudsgiverne mulighed for at konkurrere om forskellige tekniske, bæredygtige og innovative løsninger.

FRI anbefaler, at dette udgangspunkt fastholdes, og at anvendelsen af detaljerede løsningskrav begrænses til tilfælde, hvor sådanne krav er nødvendige og proportionale i forhold til kontraktens genstand. Hvis ordregiveren vælger at foreskrive en bestemt løsning frem for at anvende funktions- eller performancekrav, bør dette begrundes i udbudsmaterialet.

10. Dialog og forhandling

FRI støtter den udvidede adgang til markedsdialog og forhandling efter artikel 30 til 33, men forhandling må ikke blive en ren prisforhandling og der skal fokus på transaktionsomkostningerne. Forhandlingerne skal i øvrigt tage udgangspunkt i det afgivne tilbud.

Tidlig markedsdialog kan give ordregiveren et bedre grundlag for at beskrive og forstå behov, risici og mulige løsninger.

FRI anbefaler derfor, at disse muligheder fastholdes, men at der samtidig værnes om proportionaliteten og at rene prisforhandlinger ikke bliver en

mulighed. Dialog og forhandlingsrunder skal ikke anvendes på en måde, der påfører virksomhederne unødvendige tilbudsomkostninger, navnlig ved mindre kontrakter, og det skal være den i tilbuddet foreslåede løsning og ikke pris, der forhandles.

11. Mulighed for at supplere og præcisere tilbud

FRI støtter forslagets bestemmelse om, at ordregiveren kan anmode tilbudsgivere om at fremsende, supplere, præcisere eller fuldstændiggøre oplysninger og dokumentation.

FRI anbefaler, at bestemmelsen præciseres, så ordregiveren som udgangspunkt skal give tilbudsgiveren mulighed for at berigtige åbenbare fejl eller mangler, før tilbuddet afvises, når berigtigelsen ikke medfører, at tilbuddet ændres eller reelt erstattes af et nyt tilbud, og når ligebehandlings- og gennemsigthedsprincippet overholdes jf. Manova dommen.

12. Digitalisering og automatisk datafangst

FRI støtter forordningens digitale økosystem i artikel 127-133, herunder interoperabilitet, elektronisk dokumentation og nationale og europæiske dataområder. Forslaget bygger dog fortsat i betydelig grad på manuel indberetning.

FRI anbefaler, at artikel 127 og 130 suppleres med et princip om, at data registreres én gang ved kilden og derefter automatisk genanvendes gennem hele udbuds- og kontraktforløbet.

FRI er samtidig bekymret for, at forslaget ikke fastlægger en klar fallback-procedure, hvis den elektroniske eligibility-service er utilgængelig, fungerer mangelfuldt eller ikke kan hente de nødvendige oplysninger.

Virksomheder må ikke risikere afvisning eller miste muligheden for at deltage i et udbud på grund af tekniske fejl, driftsforstyrrelser eller manglende interoperabilitet, som de ikke selv er ansvarlige for.

FRI anbefaler derfor, at forordningen suppleres med en obligatorisk fallback-procedure, som giver tilbudsgiveren mulighed for inden for en rimelig frist at indsende den relevante dokumentation ad en alternativ sikker kanal. Det bør samtidig præciseres, at dokumenterede systemfejl ikke må få negative retlige konsekvenser for tilbudsgiveren, og at ordregiveren skal registrere fejlen og give den berørte virksomhed mulighed for at afhjælpe den.

Udbudsplatformene bør automatisk kunne registrere strukturerede data om planlægning, udbud, tildeling, kontraktændringer, betaling og afslutning. Manuel indberetning bør kun anvendes, hvor automatisk datafangst ikke er

teknisk mulig. Det vil reducere administrative byrder og samtidig styrke data-kvalitet, gennemsigtighed og kontrol.

13. Proportionalitet ved mindre indkøb

Hvor punkt 1 vedrører proportionalitet i egnetheds- og udvælgelseskrav, angår dette afsnit den bredere anvendelse af proportionalitetsprincippet ved tilrettelæggelsen af mindre indkøb.

FRI anbefaler, at forordningen sikrer enkle og fleksible procedurer, navnlig ved indkøb af tjenesteydelser under tærskelværdierne.

Krav til procedure, dokumentation, erfaring, omsætning, bemanning, forsikring og kontraktvilkår skal stå i et rimeligt forhold til opgavens værdi, kompleksitet og risiko. Medlemsstater og offentlige købere bør ikke gennem interne indkøbspolitikker genindføre byrdefulde procedurer for små indkøb, når lovgivningen giver adgang til en enklere fremgangsmåde.

FRI anbefaler, at der skal fastholdes betydelig fleksibilitet ved indkøb af tjenesteydelser under tærskelværdierne, så sådanne ydelser kan indkøbes efter en enkel og proportional markedsafprøvning.

14. Sociale krav skal være relevante for kontraktens genstand

FRI støtter ordentlige løn- og arbejdsvilkår, men sociale krav skal være relevante, proportionale og egnede til den konkrete kontrakt.

FRI anbefaler derfor, at der ikke indføres et generelt krav om, at leverandører af videnintensive tjenesteydelser skal ansætte lærlinge eller elever som betingelse for at deltage i offentlige udbud. Sådanne krav passer ikke nødvendigvis til rådgivningsopgavernes indhold, varighed eller kompetencebehov. FRI fremhævede samme hensyn i høringssvaret af 8. december 2025

15. Underleverandører og legitime organiseringsformer

Forslagets art. 24 indebærer, at en leverandør ikke længere må overlade hele kontraktens udførelse til underleverandører.

FRI anerkender hensynet til at forhindre, at en kontrakt tildeles en virksomhed, som alene fungerer som mellemlid og ikke selv bidrager til kontraktens gennemførelse.

Et generelt forbud kan imidlertid skabe betydelige praktiske problemer og ramme legitime organiseringsformer, hvor den kontraherende enhed efter den valgte selskabs- eller samarbejdsstruktur ikke selv udfører hovedparten af de operative ydelser. Det gælder blandt andet special purpose vehicles (SPV'er),

projekt- og konsortieselskaber, joint ventures samt andre projektbaserede samarbejder, hvor kontrakten indgås af én juridisk enhed, mens ydelserne udføres af de virksomheder, der står bag enheden, eller af på forhånd identificerede underleverandører. Sådanne konstruktioner kan være både sagligt begrundede og nødvendige, navnlig ved komplekse, tværfaglige og finansieringskrævende projekter.

FRI anbefaler derfor, at bestemmelsen målrettes tilfælde, hvor leverandøren reelt alene fungerer som et uigennemsigtigt mellemled, og at der indføres en udtrykkelig undtagelse for transparente og på forhånd oplyste organiseringsformer.

Det bør være tilstrækkeligt, at den kontraherende enhed har det fulde kontraktretlige ansvar, sikrer styring og koordinering af leverancen og dokumenterer de udførende virksomheders egnethed. Ordregiveren bør foretage en konkret proportionalitetsvurdering frem for automatisk at afvise en struktur, alene fordi hele eller størstedelen af den praktiske udførelse varetages af andre enheder i samarbejdet.

FRI støtter endvidere, at underleverandører herunder underrådgivere iht. art. 108 stk.5,, efter anmodning kan få betaling direkte fra den offentlige kunde for ydelser, der er leveret under hovedkontrakten.

Muligheden for direkte betaling styrker navnlig mindre rådgivervirksomheders likviditet og reducerer deres risiko ved hovedleverandørens forsinkede betaling eller insolvens. Den kan dermed gøre det mere attraktivt for specialiserede virksomheder og SMV'er at deltage som underrådgivere i offentlige kontrakter og bidrage til en mere robust leverandørkæde.

FRI anbefaler, at ordningen bør ledsages af klare procedurer for dokumentation og godkendelse af det udførte arbejde, mulighed for hovedleverandøren til at gøre indsigelse mod uberettigede krav samt sikkerhed for, at den offentlige kunde ikke risikerer dobbeltbetaling. Direkte betaling bør ikke ændre hovedleverandørens fulde ansvar for kontraktens opfyldelse.

16. Resiliens og sikkerhed som kvalitetsdimension

FRI støtter, at forslaget inddrager sikkerhed, cybersikkerhed, forsyningssikkerhed, kontinuitetsplanlægning og resiliens, navnlig for kritisk infrastruktur, jf. artikel 66 -70.

Resiliens bør indgå som en udtrykkelig kvalitetsdimension under tildelingskriterierne, når det er relevant for kontraktens genstand. Ved kontrakter, der direkte vedrører beredskab, kritisk infrastruktur eller forsyningssikkerhed, bør robusthed desuden kunne indgå allerede i kravene til kontraktens genstand og de tekniske specifikationer.

Forslagets regler om resiliens indebærer samtidig, at Kommissionen efterfølgende kan få adgang til ved delegerede retsakter at fastsætte bindende regler om blandt andet tekniske specifikationer samt udvælgelses- og tildelingskriterier for udpegede kritiske kategorier.

Det fremgår imidlertid ikke tilstrækkeligt klart af forslaget, hvilke sektorer og indkøbskategorier der vil kunne omfattes, eller efter hvilke kriterier de udpeges.

FRI anbefaler derfor, at anvendelsesområdet, kriterierne for udpegning og de materielle grænser for Kommissionens bemyndigelse præciseres i selve forordningen, så virksomheder og ordregivere sikres gennemsigthed, forudsigelighed og mulighed for rettidig inddragelse.

17. Klageadgang og effektiv retsbeskyttelse

Forslaget samler ikke klage- og håndhævelsesreglerne i forordningen. Klageadgangen vil fortsat være national og bygge på de eksisterende "retsmiddel-direktiver" 89/665/EØF og 92/13/EØF, som medlemsstaterne har gennemført i deres nationale ret.

Det bør i den videre behandling sikres, at "retsmiddel-direktiverne" og de nationale håndhævelsesregler dækker alle beslutninger og nye instrumenter efter forordningen, så overgangen til et direkte gældende regelsæt ikke skaber huller i virksomhedernes effektive retsbeskyttelse.

Forslaget indeholder vidtgående bestemmelser, som kan få væsentlig betydning for virksomhedernes adgang til offentlige kontrakter, herunder regler om udelukkelse, udpegning af kritiske kategorier og bindende krav fastsat ved delegerede retsakter.

Det fremgår imidlertid ikke tilstrækkeligt klart, hvordan berørte virksomheder kan få prøvet beslutninger, der træffes på grundlag af disse regler, eller anfægte en urigtig anvendelse af dem. En effektiv prøvelsesadgang er afgørende, når en beslutning kan udelukke en virksomhed fra et marked eller pålægge bindende krav med betydelige økonomiske konsekvenser.

FRI anbefaler derfor, at forordningen udtrykkeligt sikrer en hurtig og effektiv administrativ eller judiciel klageadgang for økonomiske aktører, der berøres direkte og individuelt af sådanne beslutninger, hvilket kan ske ved, at der indsættes minimumsstandarder til klagesagsbehandling.

Reglerne bør præcisere, hvilke afgørelser der kan påklages, hvem der er klageberettiget, hvilken instans der er kompetent, hvilke frister der gælder, og om en klage kan tillægges opsættende virkning.

Klageadgangen bør også omfatte efterprøvelse af, om krav fastsat eller anvendt med henvisning til resiliens, sikkerhed eller kritiske kategorier har den fornødne hjemmel og er proportionale, gennemsigtige og forenelige med ligebehandlingsprincippet.

Samlet anbefaling

FRI anbefaler, at den danske regering under forhandlingerne navnlig arbejder for:

1. Fastholdelse af proportionale egnetheds- og udvælgelseskrav uden faste aldersgrænser for relevante referencer,
2. fortsat adgang til prækvalifikation og en tofaset udbudsprocedure ved komplekse rådgiverydelser,
3. klare og proportionale rammer for innovationsproceduren og dynamiske indkøbssystemer,
4. mindst 70 procent kvalitetsvægt og et obligatorisk to-kuvertsystem ved intellektuelle tjenesteydelser,
5. effektiv kontrol med unormalt lave tilbud, så kvaliteten og kontraktens økonomiske holdbarhed ikke undergraves,
6. tydelig beskyttelse af rådgiverens baggrundsviden, generiske metoder, værktøjer og knowhow,
7. fastholdelse af funktions- og performancekrav, så tilbudsgiverne kan konkurrere om innovative, bæredygtige og teknisk forskellige løsninger,
8. fortsat adgang til dialog og forhandling med fokus på den tilbudte løsning og således at forhandlingen kan være en prisforhandling,
9. en reel mulighed for at berigtige åbenbare fejl og mangler uden ændring af tilbuddet,
10. automatisk genbrug af data og en obligatorisk fallback-procedure ved svigt i den elektroniske eligibility-service,
11. operationel proportionalitet, enkle procedurer ved mindre indkøb og kun brancherelevante sociale krav,
12. plads til legitime organiseringsformer og direkte betaling til underrådgivere under klare procedurer,
13. præcise grænser for delegerede retsakter om resiliens og kritiske kategorier,
14. og en hurtig og effektiv klageadgang, som dækker alle beslutninger og nye instrumenter efter forordningen.

Med venlig hilsen

Ulla Sassarsson

Vicedirektør, advokat

Foreningen af Rådgivende Ingeniører, FRI

